

Dosarul nr. 2ra-662/22
2-20105033-01-2ra-13052022

Prima instanță: Judecătoria Comrat, sediul Central (jud. D. Guțu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Comrat (jud. D. Fujenco, L. Caraianu, A. Mironov)

DECIZIE

13 iulie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Maria Ghervas
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând recursurile declarate de Anton Iasîbaș și Inspectoratul General al Poliției,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Anton Iasîbaș împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova și Inspectoratului General al Poliției cu privire la repararea prejudiciului material și moral și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 16 decembrie 2021 a Curții de Apel Comrat, prin care au fost respinse apelurile declarate de Anton Iasîbaș și Inspectoratul General al Poliției și a fost menținută hotărârea din 14 iulie 2021 a Judecătoriei Comrat, sediul Central,

constată:

La data de 01 septembrie 2020, Anton Iasîbaș a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, Ministerului Finanțelor și Inspectoratului General al Poliției cu privire la repararea prejudiciului material și moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 17 iulie 2019, a primit prin poștă încheierea din 11 iulie 2019 a executorului judecătoresc privind asigurarea executării documentului executoriu, din conținutul căreia a aflat că la 12 mai 2014, în privința sa de către agentul constatator a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție MAI 01829359 privind comiterea contravenției prevăzute de art. 229 alin. (2) din Codul contravențional, fiind sancționat cu amendă în mărime de 300 u.c. și aplicarea a 3 puncte de penalizare.

A menționat că despre existența procesului-verbal cu privire la contravenție a aflat

la 17 iulie 2019. Semnătura aplicată din numele lui pe acest act a fost falsificată, iar, procesul-verbal cu privire la contravenție din 12 mai 2014 conține date denaturate și anume, precum că ar fi condus automobilul de model „Peugeot 405”, cu numerele de înmatriculare XXXXX, care nu îi aparține.

Reclamantul a relatat că în baza plângerii adresate către Inspectoratul General al Poliției, a fost pornită urmărirea penală în baza art. 361 alin. (1) din Codul penal și în cadrul urmării penale, în baza expertizei, s-a constatat că semnăturile efectuate din numele său în procesul-verbal cu privire la contravenție aparțin altei persoane. Conform răspunsului stației de testare tehnică din orașul Ceadr-Lunga, automobilul de model „Peugeot 405”, cu nr. de înmatriculare XXXXX a trecut testarea tehnică la 06 iunie 2013, cu valabilitatea până la 05 iunie 2014.

A declarat că prin hotărârea din 20 mai 2020 a Judecătoriei Comrat, sediul Central, au fost anulate procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI 01 829359 și decizia agentului constatator din 12 mai 2014, prin care a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 229 alin. (2) din Codul contravențional și a fost sancționat cu amendă și puncte de penalizare, procesul contravențional fiind încetat.

Reclamantul a precizat că prin decizia din 03 august 2020 a Curții de Apel Comrat, a fost menținută hotărârea din 20 mai 2020 a Judecătoriei Comrat.

Anton Iasîbaș a susținut că în urma acțiunilor colaboratorului din cadrul inspectoratului de poliție, a fost tras ilegal la răspundere contravențională, cu aplicarea sancțiunii sub formă de amendă și puncte de penalizare.

A solicitat încasarea din contul pârâților în beneficiul său a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 3000 de lei suportate în cadrul procesului contravențional și a sumei de 50 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, precum și a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 5000 de lei, suportate în prezentul proces.

Prin hotărârea din 14 iulie 2021 a Judecătoriei Comrat, sediul Central, acțiunea depusă de Anton Iasîbaș a fost admisă parțial și s-a încasat din contul Inspectoratului General al Poliției în beneficiul lui Anton Iasîbaș suma de 3000 de lei în temeiul contractului nr. 759 din 28 august 2019 și a bonului de plată seria OL 128995 din 28 august 2019, pentru acordarea asistenței juridice, precum și suma de 5000 de lei, în temeiul contractului nr. 827 din 26 august 2020 și a bonului de plată seria OL 500318 din 26 august 2020, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică suportate în prezentul proces. În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 16 iulie 2021, Inspectoratul General de Poliției a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată.

La 04 august 2021, Anton Iasîbaș a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe în partea respingerii acțiunii și emiterea în această parte a unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă integral.

Prin decizia din 16 decembrie 2021 a Curții de Apel Comrat, au fost respinse apelurile declarate de Anton Iasîbaș și Inspectoratul General al Poliției și a fost

menținută hotărârea din 14 iulie 2021 a Judecătoriei Comrat, sediul Central.

La 24 martie 2022, Inspectoratul General al Poliției a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată.

În motivarea recursului s-a indicat că instanța de apel nu a elucidat toate circumstanțele importante pentru soluționarea justă a cauzei în partea ce ține de încasarea cheltuielilor de asistență juridică și s-a abținut de a da un răspuns explicit la cele mai importante întrebări formulate în cererea de apel.

A susținut că în speță, nu sunt aplicabile temeiurile prevăzute de art. 3 și 6 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 și respectiv, prejudiciul material și moral nu este susceptibil reparării. Or, Anton Iasîbaș nu a fost supus arestului contravențional, reținerii contravenționale, precum și nu i-a fost aplicată amendă contravențională de către instanța de judecată, prin urmare, intimatul nu este în drept să solicite repararea prejudiciului material și moral din contul bugetului de stat.

În acest sens, recurentul a subliniat că Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 învederează expres că pentru erorile comise în procesele contravenționale, persoana va putea pretinde repararea prejudiciului doar în cazul supunerii ilegale la arest contravențional, reținerii contravenționale sau aplicării ilegale a amenzii contravenționale de către instanța de judecată.

A mai indicat că acțiunea de întocmire a procesului-verbal cu privire la contravenție reprezintă una dintre atribuțiile de serviciu ale agentului constatator, la executarea cărora ultimul este obligat prin Lege, iar înlăturarea erorilor prin hotărâre judecătorească exceptă posibilitatea reparării prejudiciului pentru motivele indicate mai sus.

Recurentul a notat că art. 6 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 prevede dreptul la repararea prejudiciului în cazurile indicate în textul acestei norme, care survine în modul prevăzut de Lege și anume, în cazurile prevăzute de art. 3 al aceleiași Legi, inexistente în speță, deoarece anularea procesului-verbal cu privire la contravenție și a deciziei de sancționare, cu încetarea procesului contravențional de către instanța de judecată, constituie un remediu compensatoriu eficient ce atrage satisfacție echitabilă pentru Anton Iasîbaș.

A precizat că instanțele ierarhic inferioare au concluzionat greșit că existența unui act ilegal din partea agentului constatator este confirmată prin hotărârea din 20 mai 2020 a Judecătoriei Comrat, prin care procesul-verbal cu privire la contravenție a fost anulat.

Recurentul consideră că Anton Iasîbaș nu a probat și nici nu a prezentat argumente convingătoare privind suportarea cheltuielilor de asistență juridică.

La 08 aprilie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Anton Iasîbaș a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe în partea respingerii pretenției cu privire la repararea prejudiciului moral, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri, prin care să fie încasat în beneficiul său prejudiciul moral în mărime de 50 000

de lei.

În motivarea recursului, recurentul a invocat că în urma acțiunilor ilegale ale agentului constatator, a fost nevoit să achite serviciile unui avocat, deoarece este pensionar și are o vârstă înaintată. Astfel, a fost tras la răspundere contravențională ilegal, cu stabilirea unei pedepse sub formă de amendă și aplicarea punctelor de penalizare, respectiv, a suportat prejudiciu moral, care urma a fi reparat de către instanța de judecată.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele cauzei atestă că decizia motivată a instanței de apel a fost expediată în adresa participanților la proces la data de 16 februarie 2022 (f.d. 184, volumul I) și a fost recepționată de către Inspectoratul General al Poliției la data de 21 februarie 2022, iar, de către Anton Iasîbaș la 18 februarie 2022 (f.d. 187, 189, volumul I).

Astfel, recursurile, declarate la 24 martie 2022 de către Inspectoratul General al Poliției și la 08 aprilie 2022 de către Anton Iasîbaș, sunt în termen.

La 16 mai 2022, copia recursurilor a fost expediată în adresa participanților la proces, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 25, 27-31, volumul II).

Referințe nu au fost depuse.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) din Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 22 iunie 2022 a considerat recursurile admisibile și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursurile se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recursurile declarate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Inspectoratul General al Poliției urmează a fi respins, iar recursul declarat de Anton Iasîbaș urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe în partea respingerii pretenției cu privire la repararea prejudiciului moral și pronunțarea în această parte a unei hotărâri noi, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

În conformitate cu art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

În conformitate cu art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea

acțiunii.

Din materialele cauzei rezultă că la 12 mai 2014, în privința lui Anton Iasîbaș a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI 01 829359 în baza art. 229 alin. (2) din Codul contravențional - conducerea unui vehicul care nu a fost supus reviziei tehnice. Prin decizia din 12 mai 2014 a agentului constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Ceadâr-Lunga, Anton Iasîbaș a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 229 alin. (2) din Codul contravențional și a fost sancționat cu amendă în mărime de 300 u.c. și aplicarea a 3 puncte de penalizare.

La 01 august 2019, Anton Iasîbaș a depus contestație împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție și a deciziei agentului constatator din 12 mai 2014.

Prin hotărârea din 20 mai 2020 a Judecătoriei Comrat, sediul Central, contestația a fost admisă parțial și a fost constatată nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenție nr. MAI 01 829359 din 12 mai 2014, cu anularea deciziei agentului constatator din 12 mai 2014, prin care Anton Iasîbaș a fost sancționat pentru comiterea contravenției prevăzute de art. 229 alin. (2) din Codul contravențional cu amendă și puncte de penalizare. Procesul contravențional a fost încetat în legătură cu nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenție.

Prin decizia din 03 august 2020 a Curții de Apel Comrat, a fost respins recursul declarat de Anton Iasîbaș și a fost menținută hotărârea din 20 mai 2020 a Judecătoriei Comrat, sediul Central (f.d. 6-9, volumul I).

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, Anton Iasîbaș a solicitat încasarea din contul Ministerului Justiției, Ministerului Finanțelor și a Inspectoratului General al Poliției în beneficiul său a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 3000 de lei suportate în cadrul procesului contravențional și a sumei de 50 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, precum și a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 5000 de lei, suportate în prezentul proces.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia temeiniciei parțiale a acțiunii și a încasat din contul Inspectoratului General al Poliției în beneficiul lui Anton Iasîbaș suma de 3000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică suportate în cadrul procesului contravențional și suma de 5000 de lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică suportate în prezentul proces, în rest acțiunea fiind respinsă ca neîntemeiată.

Ulterior, instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelurilor declarate de Anton Iasîbaș și Inspectoratul General al Poliției, a ajuns la concluzia netemeiniciei acestora și a menținut hotărârea primei instanțe.

Judecând cauza în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că soluția instanțelor ierarhic inferioare este întemeiată parțial, din următoarele motive.

Conform art. 10 din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019), apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară. Modul de aplanare a litigiului dintre părți pînă la adresare în instanță de judecată poate fi prevăzut prin lege sau contract. Apărarea drepturilor civile pe cale administrativă se face doar în cazurile prevăzute de lege. Hotărîrea emisă pe cale administrativă poate fi atacată în instanță de judecată.

Conform art. 11 lit. g) și i) din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019), apărarea dreptului civil se face prin repararea prejudiciilor; repararea prejudiciului moral.

Potrivit art. 384 alin. (2) lit. u), alin. (3), (3¹) din Codul contravențional, persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional are dreptul să ceară și să primească despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile sau inacțiunile ilicite ale autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională.

Realizarea de către persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional a drepturilor sale ori renunțarea la realizarea acestor drepturi nu poate fi interpretată în detrimentul persoanei și nu poate avea consecințe nefavorabile pentru ea.

Dreptul prevăzut la alin. (2) lit. u) se oferă doar în cazul în care prin hotărâre judecătorească definitivă s-a constatat caracterul ilicit al acțiunilor sau al inacțiunilor autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională.

În conformitate cu art. 441 alin. (2) din Codul contravențional, încetarea procesului contravențional determină repunerea în drepturi a persoanei în a cărei privință a fost pornit.

Reieșind din normele de drept citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că Anton Iasîbaș dispune de dreptul de a pretinde repararea prejudiciului material și moral cauzat prin tragerea neîntemeiată la răspundere contravențională, întrucât printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă s-a stabilit nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenție, din motivul neindicării de către agentul constatator, contrar prevederilor art. 443 alin. (1) lit. d) din Codul contravențional, a faptei contravenționale și a circumstanțelor cauzei care au importanță pentru stabilirea faptelor și anume, cine și ce mijloc de transport conducea, precum și alte circumstanțe referitor la comiterea contravenției prevăzute de art. 229 alin. (2) din Codul contravențional.

Prin urmare, instanțele ierarhic inferioare just au încasat din contul Inspectoratului General al Poliției în beneficiul lui Anton Iasîbaș suma de 3000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică suportate în cadrul procesului contravențional, precum și suma de 5000 de lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică suportate în prezentul proces, cheltuieli ce sunt probate, fiind reale, necesare și rezonabile.

Cât privește pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că aceasta neîntemeiat a fost respinsă de către instanțele de judecată ca fiind neprobată, din următoarele motive.

Conform art. 1422 alin. (1) și (2) din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019), în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc. Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial.

Conform art. 1423 din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019), mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Prin prisma normelor de drept citate, instanța de recurs consideră necesar de a repara prejudiciul moral cauzat recurentului Anton Iasîbaș, având în vedere că prin acțiunile agentului constator lui Anton Iasîbaș i-a fost adusă o ingerință în dreptul fundamental al acestuia de a nu fi învinuit neîntemeiat, fiind impus să apeleze la instanțele de judecată pentru restabilirea încălcării comise în privința sa, fapt ce i-a generat o stare de neliniște, emoții negative, stres.

Unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că indemnizația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire.

Potrivit jurisprudenței CtEDO, acest criteriu se traduce prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Cuantumul despăgubirilor trebuie astfel stabilit, încât acestea să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor.

La caz, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că suma de 2000 de lei constituie o satisfacție echitabilă a despăgubirilor și ar atinge scopul și finalitatea prevăzută de lege.

Or, la determinarea cuantumului prejudiciului moral urmează să se respecte criteriul echității, care presupune că despăgubirile pentru prejudiciul moral trebuie să fie juste, raționale și echitabile, adică trebuie stabilite în așa fel încât să asigure efectiv o compensare suficientă a prejudiciului moral cauzat, ca astfel să fie menținut echilibrul între daunele efectiv pricinuite și suma acordată.

Totodată, nu pot fi reținute argumentele recurentului Anton Iasîbaș precum că suma de 50 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral pentru suferințele suportate este reală și echitabilă, deoarece aceasta este vădit disproporțională și excesivă, nefiind în relație de proporționalitate cu gravitatea suferințelor psihice suportate.

În consecință, instanța de recurs consideră necesar de a casa decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe în partea respingerii pretenției cu privire la repararea prejudiciului moral, cu pronunțarea în această parte a unei hotărâri noi, prin care pretenția să fie admisă parțial cu încasarea din contul Inspectoratului General al Poliției în beneficiul lui Anton Iasîbaș a sumei de 2000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, în rest pretenția să fie respinsă ca neîntemeiată.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Inspectoratul General al Poliției și de a admite recursul declarat de

Anton Iasîbaș, cu casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe în partea respingerii pretenției cu privire la repararea prejudiciului moral și pronunțarea în această parte a unei hotărâri noi, prin care pretenția să fie admisă parțial, în rest decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe să fie menținute.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție decide:

Se respinge recursul declarat de Inspectoratul General al Poliției.

Se admite recursul declarat de Anton Iasîbaș.

Se casează parțial decizia din 16 decembrie 2021 a Curții de Apel Comrat și hotărârea din 14 iulie 2021 a Judecătoriei Comrat, sediul Central, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Anton Iasîbaș împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova și Inspectoratului General al Poliției cu privire la repararea prejudiciului material și moral și încasarea cheltuielilor de judecată, în partea respingerii pretenției cu privire la repararea prejudiciului moral și se pronunță în această parte o hotărâre nouă, prin care:

Se admite parțial pretenția lui Anton Iasîbaș cu privire la repararea prejudiciului moral.

Se încasează din contul Inspectoratului General al Poliției în beneficiul lui Anton Iasîbaș suma de 2000 (două mii) de lei cu titlu de prejudiciu moral.

În rest, pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral se respinge, ca neîntemeiată.

În rest, decizia din 16 decembrie 2021 a Curții de Apel Comrat și hotărârea din 14 iulie 2021 a Judecătoriei Comrat, sediul Central se mențin.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Maria Ghervas

Victor Burduh

Mariana Pitic